

מסורת הש"ס

א) יבמות סט., ב) ג' שם וס"ג, ג) נבכת"י: ולאפוקין, ד) כתובות יד. עדיות פרק בתרא מ"ג, ה) נבכת"י טקף בפיסקא: ר' אליעזר אומר, ו) יבמות לו., ז) ז"ל אלעזר, ח) ז"ל אלעזר, ט) יבמות סט., י) כתובות יג. נח. לשל עד., יא) נבכת"י וכן היה רבי אליעזר אומר. בדפוס"ר כלפינו אלעזר. אהנס הרש"ל מגיה דל"ל אליעזר. ועיין במסדה"ש לעיל עד ע"א במשה, ו) מוספח דקדושין פ"ה ה"ב, ח) נבכת"י: כיון ששתקע שם גיטו ממנו. וי"ע"י לחג. בדפוס"ר שם ע"ז וגיות. אהנס בתה"ר מתיקס הגרסא דכת"י בדוקא, ו) ״אלף" ט"ס. (ח"ש. אהנס עיין בשלח"ל), ו) נ"י רש"ל וירש"י דנה סע"י, ז) וינקרא כה, טו. ועי' תמורה ה, ע"ז, ו) בדפוס"ר: (השפ"ה) ונדפוס"ר סורה, והרש"ל מגיה וסבור, ו) בדפוס"ר: הוא והיא, גרים ישנים הם והמחזיקין את וכו', ד) וינקרא ס"ה, ו) בדפוס"ר: (מט"י), ו) ז"ל אלעזר, ו) נדפוס"ר: והאחר, ו) נדראה ט"ס וא"ל כ"ג (כנהמשך דכ"ו), ג) [קף] ממזר וכו').

מוסף רש"י

מצרי שני. פסול חרעו כשר. לתיק' כיון הדא פסול פסולה כצ"ה לרי' הוא ולא פסול. מצרי ואדומי שני, ציאתו בעבירה דמצי (דברים כג) שלישי ולא שני (יבמות סט.). גר עמוני. הוא ונתן וכן בנו עד סוף העולם פסולין, אבל בתו כשרה. דקימא לן עמוני ולא עמונית, לרי' יוסי דתלי טעמא ככל שזרעו פסול, הואיל ויש בזרעו פסול פוסל, ולרי' שמעון דתלי טעמא בתתו לא פסול (שם). אלמנת עיסה. עיסה לשון ספק. אלמנת עיסה שהיא בזה מהם ספק חלל טעמע דאזכר בה ספק חלל, גזון שזרק בעל אמו לראשון לה גט, ספק קרוב לו ספק קרוב לה ומת ונמנאת וז' ספק גרושה ספק אלמנה, ונראה כהן והוליד ממנה בן, זהו ספק חלל, והעד ר' יהושע על אלמנתו של זה שהיא כשרה (כתובות יד.). ארוסה שעבירה רב אמר הולד ממזר. שדין ליה ומאינש אחרינא הוי (יבמות סט.).

כל שאדם נושא בזה. לכהן קאמר ולקמן מפרש: **מצרי שני אינא בינייהו**. לתנא קמא כל מצרי סתם האסור בקהל קאמר ואפילו שני ומיהו שלישי לאו מצרי קרי ליה דישראל מעליא הוא: **מכהן גדול באלמנה**. שמצניו שמחללה בציאתו כדילפינן לה לקמנ"ס (דף עו.) מללא יחלל"ש שני חילולין במשמע מדלא כתיב לא יחל אחד לה ואחד לזרעו ופוסל א"ת ו' אשה בציאתו: **אף כל כו'**. ומצרי שני ציאתו בעבירה הוי: **גר עמוני ומואבי אינא בינייהו**. לרבי יוסי פוסל דהא יש מזרעו שהוא פסול שהזכרים אסורים איסור עולם ולרצן שמעון הואיל ונתו כשרה דעמוני ולא עמונית אלמנתו נמי כשרה: **מה דכן גדול באלמנה שזרעו ממנה פסול חלל: אלמנה עיסה**. בכתובות (דף יד.) מפרש אלמנת ספק חלל שהיתה מעורבת בספקות בעלה היה ספק והיא בזה מכחו דהויא לה ספק ספיקא: **למעוטי אלמנת עיסה**. דהואיל דאי אתה נושא בתו שמא חלל היה ותמן (לקמן עו.) בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם אי אתה נושא אלמנתו: **ספק ספיקא**. א) בעלה היה ספק והיא בזה מכחו להיפסל: **הלל שונה**. משהו אמת בצרייתא עשרה יוחסין כו' וכל האסורין שבהם מותרין לבא זה בזה: **ארוסה שעיברה**. ואין ידוע אם מאירוס אם מאיש אחר: **הולד שמוקן**. שמא מאירוס וכשר שמא מאחר ופסול: **ורב אמר הולד ממזר**. דהאי דלמתיקן מרובא דעלמא הוא והכל פסולין אכלא אלמא לרב ספק כודאי משוי ליה כתנא קמא דלמר ספיקן דודאן מותר: **דאי יאומר בזה**. גבי שתוקי דמתניתין הכא מן הפנויה: **בההוא קאמר רב**. הלכה כרבי אליעזר דאסור בממזרת משום דרובא הוי כשרים אכלא והא דאסור בבת ישראל משום דשתוקי הוא: **מדון כהונה**. א"ס היה הארוס כהן: **מי ידעינן אבוס מנו**. דליפוק נכסי משאר יורשי של הארוס ונימצי להאי: **דספיוס**. נכסי הארוס משמת ואמר אצי היה ואשמעינן שמואל דנפקינן להו מיניה: **הכי גרסינן פניא וכן רבי אלעזר אומר כו'**: **עשאוהו כגר לאחר עשרה דורות**. לפי שנתיישנו בישראל וגראין כישראל ואסור בפסולות לקהל שמא יאמרו ישראל נשא פסולה: **הסס**. גבי גר וממזרת: **גר ישן**. והרואה אינו מכירו לפניס ו' דקצור שהוא ישראל בזה מישראלית: **והממזרת חדשה**. כלומר ידועה וניכרת לממזרת: **אמרי ישראל נסיב ממזרת**. הרואה אומר ישראל נושא ממזרת: **אידי ואידי כהדדי הוא**. ו' ואי גרים ישנים הם המחזיקין את זה כשכרות מחזיקין גם את וז' כשכרות: ^ר

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עה.

ושניהם לא למדוה אלא מב"ג באלמנה. וא"ת מאי קאמר דלמדוה מב"ג והא עיקר דרשה נפקא לן צפ' אלמנה לכה"ג (יבמות דף סה.) מצי תהיה לאיש זרי' דכיון שנבעלה לפסול לה פסלה וי"ל דה"ק דלא תיקשי להו מכה"ג באלמנה דמצניו למילף מיניה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה כדמפרש גמרא בסמוך וכן לריין לומר כריש מסכת נדה (דף ג.) גבי שניהם לא למדוה אלא מקוטה:

ובדל"ן מותרין לבא זה בזה. וא"ת מאי וכולן ופי' בקונטרס כל האסורין מותרין לבא זה בזה קשה לר"י דמידי כל האסורין קמיי וגראה לר"י לפרש דכל אחד ואחד מותר צמינו והיינו דלא כרבי אלעזר דמתניתין דלדידיה ספיקן צספיקן אסור עוד יש לומר ומותרין לבא זה בזה כקדר דמתני' וגראה דהלכה כרבי אלעזר דהא רב פסיק כוותיה והלכה כרב צאיסורי לגבי שמואל"י ועוד דרבא נמי סבר דהלכה כרבי אלעזר צפרק החולץ (יבמות דף לו.)

גבי ספק בן ט' לראשון ובן ו' לאחרין והלכה כרבא: **בזתי לא ישא בזית**. וא"ת היאך מוסקפ מ"ט והא רבי ו' אליעזר גופיה קאמר צמתניתין (לעיל דף עד.) דספיקן צספיקן אסור וכומי הוא מן הספיקות כדתנן צמתניתין וגראה להר"מ דהכי פירושו שהרי אס שניהם ממזרים היתר גמור הוא ואפילו אס אחד ממזר א) והאחד אינו ממזר מכל מקום גר הוא ומותר צממזרת"י ולא דמי לשאר ספיקות דמתניתין דשתוקי ואסופי':

ורבי

שמעון בן גמליאל וקאמר כל שאתה נושא בתו אתה נושא אלמנתו וכל שאי אתה נושא בתו אי אתה נושא אלמנתו למעוטי מאי למעוטי אלמנת עיסה שפסולה לכהונה א) לאפוקי מדהני תנאי ב) דתנן העיד רבי יהושע ור' יהודה בן בתירא על אלמנת עיסה שכשירה א לכהונה מאי טעמא הוי ספק ספיקא וספק ספיקא לקולא: ב) ודאן בודאן מותר: א"אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי ב"אליעזר כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי הלל שונה עשרה יוחסים עלו מבבל וכולם מותרים לבא זה בזה ואת אמרת הלכה כרבי ב"אליעזר ורמי דרב אדרב ורמי דשמואל אדשמואל דאיתמר א) ארוסה שעיברה רב אמר הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי רב אמר הולד ממזר ומותר בממזרת ושמואל אמר הולד ממזר ומותר ב) הולד שתוקי ואסור בממזרת איפוך רב אמר הולד שתוקי ושמואל אמר הולד ממזר תרתי למה לי צריכא דאי איתמר בהא כהא קאמר רב משום דרוב כשרים אצלה אבל התם דרוב פסולים אצלה אימא מודי לשמואל ואי איתמר בהך כהא קאמר רב משום דאיכא למיתלה בארוס אבל כהא אימא מודי לשמואל צריכא ואי בעית אימא לעולם לא תיפוך ומאי ממזר דקאמר רב לאו מותר בממזרת אלא דאסור בבת ישראל ושמואל אמר הולד שתוקי דאסור בבת ישראל אי הכי היינו דרב אלא מאי שתוקי שמשתקינן אותו מדין כהונה פשיטא השתא מדין ישראל משתקינן ליה מדין כהונה מיבעי אלא מאי שתוקי שמשתקינן אותו מנכסי אביו פשיטא מי ידעינן אבזה מנו לא צריכא דתפס ואי בעית אימא מאי שתוקי בדוקי שבודקים את אמו ואומרת לכשר נבעלתי נאמנת כמאן כו"ג האמר שמואל חדא זימנא ב) דתנן היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא ר"ג ורבי אליעזר אומרים נאמנת רבי יהושע אומר אינה נאמנת ואמר רב יהודה אמר שמואל ב) הלכה כרבן גמליאל

צריכא דאי מהתם הוה אמינא התם רוב כשירים אצלה אבל הכא דרוב פסולים אצלה אימא לא צריכא תניא וכן ב)רבי אליעזר א)אומר כותי לא ישא כותית מאי טעמא אמר רב יוסף עשאוהו כגר לאחר עשרה דורות דתניא גר עד עשרה דורות מותר בממזרת מכאן ואילך אסור בממזרת יויש אומרים ב)עד שישתקע שם עבודת כוכבים ממנו א"ל אביי מי דמי התם גר ישן וממזרת חדשה אמרי בר ישראל הוא דקא נסיב ממזרת הכא אידי ואידי כי הדדי נינהו א)אלא כי אתא רב דימי אמר רבי אליעזר סבר לה כרבי ישמעאל ורבי

עין משפט ונר מצוה

בז א מיי' פ"י"ט מהל' אסורי ביאה הל' כג סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע ס"ב צ סע"ה ה ונעזר ס"י ז:

בז ב מיי' שם פ"י"ז הלכה ז סמג לאוין קכא טוש"ע אה"ע ס"ד ד סע"ף ס:

ג [מיי' שם הל' יא טוש"ע אה"ע ס"ד ו סע"י ח]:
בז ד מיי' שם הל"ח טוש"ע אה"ע ס"ד סע"י כב:

תורה אור השלם

1. בנים אשר יולדו לקדם דור שלישי יבא לקדם בקהל יי: דברים כ ט

הנהגות הב"ח

א). דקיי"ל ד"ה אלמנת וכו' ספק ספיקא. י"ב ע"ש צתובות עד פי' אחר על ספק ספיקא:

מוסף תוספות

א. דקיי"ל כו' ויסי דאמר ספק ספיקא. שג"ל משום דקים ליה לתלמודא דרי' אלעזר שרי גר בממזרת וכ"ש בספק ממזרת. מוס' הלא"ש ועי' מוס' רי"ד עוד פירוש.

תוס' ר"י הזקן

הלל מודים. הני תנאי דלעיל. אלמנת עיסה. פרי"ש מי שהיא אלמנה מאיש שהיה כעיסה ספק מדומעת כך בעלה הוא ספק חלל. והר"ם פירש בקידושא פיר"ש מאיסורי ביאה [נכ"ג] שנתערב במשפחה ספק חלל אי ספק נתין משפחה זו (כמשפחה [כעיסה] שנתערבה חלקיה כשילוש חקמה, ופירש ספק ספקא שמא זו אלמנת אותו ספק שמא אינה אלמנתו, ואת"ל שהיא אלמנתו שמא לא היה חלל או ממזר. ופסק דמותרת ב' כרשב"ג כמ"ש פ"ק דכתובות. והכא גריסין רשב"ג ובעריות [פ"ח מ"ג] בסיפא דהאי משנה גריסין ר"ג והלכתא כותיה. ור"ש פירש ספק ספקא [בעלה] היה ספק והיא באה מכחו לפיכך נקרא ספק ספקא. הלל שונה. בברייתא דעשרה יוחסין ותני דכל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה, ג) ממזר ודאי בספק. [כ]ראמורין ביבמות [פרק החולץ לו, א]. [אירוסה שעבירה. [סט], ב], ושם ביארונה יפה.